

บทที่ 4

บทบาททางสังคมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

บทบาททางสังคมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาถือเป็นวัตถุประสงค์หลักของการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นพิจารณาออกเป็นสองส่วนคือ บทบาททางสังคมส่วนหนึ่ง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอีกส่วนหนึ่ง

บทบาททางสังคมของคนไทยในรัฐกลันตัน

บทบาททางสังคมของคนไทยในรัฐกลันตันมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ของคนไทยในสองประการคือ ประการแรกในฐานะที่เป็นพลเมืองของมาเลเซีย และประการที่สองในฐานะที่เป็นคนในกลุ่มชาติพันธุ์ไทยซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในรัฐกลันตัน

1. บทบาททางสังคมในฐานะที่เป็นพลเมืองมาเลเซีย

ความเป็นพลเมืองมาเลเซียของคนไทยนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญของมาเลเซีย (รายละเอียดอยู่ในบทที่ 1) ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดสิทธิและขอบเขตสิทธิของคนไทยไว้ว่า ะไรบ้างที่คนไทยสามารถปฏิบัติได้และอะไรบ้างที่คนไทยไม่สามารถปฏิบัติได้ เช่นคนไทยต้องใช้ภาษามลายูเป็นภาษาราชการ ยอมรับให้ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ ยอมรับสถานการณ์การเป็นชนพื้นเมืองที่ไม่ใช่คนมลายูที่จะได้รับสิทธิตามกฎหมายที่ไม่เท่าเทียมกันคนเชื้อสายมลายูโดยตรงเช่น สิทธิในการซื้อขายที่ดินเป็นต้น แม้ว่าคนไทยจะได้รับการยอมรับให้มีสถานะเป็นภูมิบุตรเช่นเดียวกับคนมลายูก็ตาม

ถึงแม้คนไทยจะช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองในรัฐกลันตันอย่างไร แต่ก็ไม่สามารถเผยแพร่ศาสนาของตนไปสู่คนที่นับถือศาสนาอิสลามได้ เพราะข้อจำกัดทางกฎหมาย แต่ในทางกลับกัน คนที่นับถือศาสนาอิสลามนั้นสามารถเผยแพร่ศาสนาไปยังกลุ่มคนไทยได้ และสามารถรับคนไทยให้เข้ารับศาสนาอิสลามได้ด้วย

ฐานะพลเมืองของคนไทยในกลันตัน ได้รับการรับรองให้เป็น "ภูมิบุตร" ซึ่งมีสิทธิเท่าเทียมกันกับคนเชื้อสายมลายู ที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยจะแตกต่างไปจากคนจีน และคนอินเดียที่ไม่ได้มีการรับรองดังกล่าว แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็ยังมี การเลือกปฏิบัติอยู่บ้างโดยเฉพาะในเรื่องสิทธิการครอบครองที่ดินสงวนบางแปลงที่มีไว้เฉพาะคนมลายู หรือโอกาสในความก้าวหน้าของชีวิตการทำงานเป็นต้น

“ภูมิบุตรา เป็นนะเป็น แต่ความจริงไม่ใช่ เวลาเราจะไปทำอะไรเช่นไปซื้อร้านซื้อเรือน พอบอกว่าคนไทย ก็ไม่เป็นภูมิบุตรา เขาพูดอย่างทำอย่าง” (นางตีบ แก้วมณี. 10 มีนาคม 2551), “ที่ขาดสิทธิอยู่คือในเรื่องของที่ดิน เรายังไม่มี เราเป็นคนไทยใช้มัยสิทธิที่จะซื้อที่ดินที่เขียนว่าเป็นคนของมาเลเซีย แต่ต้องไม่ได้ เราไปซื้อที่ดินของเขาไม่ได้ มีการแบ่งแยกกัน ที่ดินของเราเขาแย่งไม่ได้ เราก้ไปซื้อไม่ได้ ที่ดินคนอิสลามซื้อไม่ได้ แต่เราขายได้” (นายจำเริญ เสรีรัตน์. 1 กุมภาพันธ์ 2551)

“ระหว่างคนจีน คนอินเดีย คนไทย ที่เป็นคนกลุ่มน้อย เมื่อเทียบกับคนมลายู คนมลายูจะได้ก่อน เช่นเมื่อมีการสอบแข่งขันคนจีนอาจได้เกรดมาก คนมลายูได้เกรดน้อยกว่า แต่เขาก็จะเอาคนมลายูก่อน ... ถ้าอย่างพวกเราได้เข้าไปเป็นราชการแล้วจะเป็นใหญ่ในนั้นก็ยากอีก แม้การศึกษาจะเท่ากัน แต่เวลาขึ้นสู่ตำแหน่งสูง ๆ เขาก็จะเอาแต่พวกตนเองที่เป็นมลายู แต่เรื่องแบบนี้เขาก็ไม่ค่อยพูด ก็มีแต่พวกเราพูดกันเอง คือพูดไปก็ไม่ได้อะไร” (คุณบุญไทย ไม่ทราบนามสกุล. 9 มีนาคม 2551)

รัฐบาลมาเลเซียได้จัดให้มีรัฐสวัสดิการแก่ประชากรเป็นอย่างดี ทำให้คนไทยที่เป็นพลเมืองของมาเลเซียได้รับบริการนี้อย่างทั่วถึง เช่นสิทธิการศึกษาฟรีจนจบมัธยมศึกษา รวมถึงสวัสดิการทางการศึกษาต่างๆ ด้วย และหากใครมีความสามารถหรือเรียนดีก็ได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่วนสิทธิการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลรัฐก็ได้รับบริการฟรี หรือจ่ายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น ทำให้บ้านเมืองสงบเรียบร้อย ซึ่งคนไทยเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดี ทำให้คนไทยเองก็ต้องระมัดระวัง เพราะหากพลาดพลั้งทำผิดขึ้นมากฎหมายจะดำเนินการขั้นเด็ดขาดโดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติแต่อย่างใด

กล่าวโดยสรุป จากข้อจำกัดดังกล่าวบวกกับการเป็นชนกลุ่มน้อย คนไทยจึงไม่อาจเข้าไปมีบทบาทหรือมีสิทธิมีเสียงมากนักในทางการเมือง บทบาทหลัก ๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับรัฐคือต้องเคารพกฎหมาย การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และให้ความร่วมมือในกิจการที่รัฐร้องขอ แม้คนไทยจะได้รับความไม่เท่าเทียมบ้างในฐานะที่เป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศมาเลเซีย แต่ก็ไม่ได้หยิบยกมาเป็นประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียกร้องเพื่อขอความเป็นธรรม เพราะสิ่งที่รัฐบาลมอบให้ หรือการบริหารจัดการของภาครัฐนั้นได้อำนวยประโยชน์แก่คนไทยมากกว่า ดังนั้นคนไทยเหล่านี้จึงมีความพึงพอใจที่เป็นพลเมืองของประเทศมาเลเซีย ในขณะที่เดียวกันก็มีความภูมิใจในความเป็นไทย

2. บทบาททางสังคมในฐานะที่เป็นคนไทย

บทบาททางสังคมของคนไทยในรัฐกลันตันในฐานะที่เป็นคนไทยในชุมชนชาวไทย แต่อาศัยอยู่ในดินแดนที่มีความต่างทั้งด้านภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานว่าคนไทยกลุ่มนี้ต้องมีการแสดงบทบาทที่แตกต่างไปจากคนไทยโดยทั่วไป ดังนั้นจึงจำแนกการพิจารณาบทบาททางสังคมของคนไทยออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ด้านสังคม จำแนกออกเป็นสองระดับคือ ระดับครอบครัว และชุมชน ซึ่งพบว่า

2.1.1 บทบาทที่สำคัญของครอบครัวก็คือการส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับการศึกษาจนสุดความสามารถ ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าการศึกษาจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของบุตรหลานได้ในอนาคต ส่วนหนึ่งนิยมส่งบุตรเข้าศึกษาในโรงเรียนของคนจีน เพราะจะได้มีความชำนาญในภาษาจีนมากขึ้น โดยเล็งเห็นว่าภาษาจีนจะเป็นภาษาสำคัญที่จะใช้ติดต่อสื่อสารในอนาคตโดยเฉพาะในภาคธุรกิจการค้า นอกจากนี้บางครอบครัวยังส่งบุตรหลานเข้าเรียนพิเศษหรือเรียนกวดวิชาเพิ่มเติมอีกด้วย

นอกจากนี้ครอบครัวยังมีบทบาทสำคัญในการอบรมบุตรหลานให้เป็นคนดีและมีจิตสำนึกของความเป็นไทย ดังจะเห็นได้จากการส่งบุตรหลานของตนให้เข้าเรียนในโรงเรียนสอนภาษาไทย เพื่อเรียนรู้ภาษาไทย มารยาทไทย และหลักสูตรธรรมศึกษา ซึ่งการแสดงบทบาทเช่นนี้ของครอบครัวมีส่วนสำคัญในการดำรงอัตลักษณ์ความเป็นไทยให้มั่นคงในรัฐกลันตัน

2.1.2 บทบาทที่มีต่อชุมชน คนไทยมักจะอาศัยอยู่ร่วมกันหรือใกล้เคียงกัน ชุมชนไหนมีขนาดใหญ่ก็จะได้รับการประกาศจัดตั้งให้เป็นหมู่บ้าน โดยมีผู้ใหญ่บ้านคนไทยซึ่งได้รับแต่งตั้งจากพรรครัฐบาลกลาง 1 คน และจากพรรครัฐบาลของรัฐ 1 คน ส่วนหมู่บ้านไหนมีคนไทยน้อยก็จะมีการแต่งตั้งผู้นำกันเอง เพื่อทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมือระหว่างคนในชุมชน และระหว่างคนไทยกับรัฐ

คนไทยในรัฐกลันตันมีบทบาทในการสร้างความปรกติสุขและความปรองดองภายในชุมชน ซึ่งได้สะท้อนภาพให้เห็นผ่านกิจกรรมของชุมชนที่มีการจัดอย่างต่อเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ซึ่งจะได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนเป็นอย่างดี ตลอดทั้งให้การช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากโดยไม่ต้องร้องขอ เช่น เมื่อมีการเสียชีวิตของคนไทย คนในชุมชนจะไปช่วยกันจัดงานศพโดยไม่ต้องมีการบอกกล่าวแต่อย่างใด

2.2 บทบาททางด้านเศรษฐกิจ คนไทยมีบทบาทในฐานะผู้ผลิตชั้นปฐมภูมิกล่าวคือ คนไทยส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรรายย่อย เช่น ทำนา ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ทำไร่ยาสูบ หรือสวนยางพารา เป็นต้น ทั้งนี้การปลูกพืชแต่ละชนิดก็จะขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศของแต่ละชุมชน เช่น อ.ตุ้มปัด นิยมทำนา และปลูกผัก อ.ตาเนาะแมเราะ และ อ.ประเสริฐนิคมทำสวนผลไม้และปลูกยางพารา ส่วน อ.บาเจาะ นิยมทำไร่ยาสูบ เป็นต้น ด้านธุรกิจการค้ามีคนไทยเพียงจำนวนน้อยเท่านั้นที่ประกอบอาชีพทางด้านนี้ ส่วนคนรุ่นใหม่ต่างมุ่งสู่เมืองใหญ่เพื่อทำงานในบริษัทห้างร้านต่าง ๆ

คนไทยไม่นิยมรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ จึงเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ต่างขาย ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อต่อรองราคาผลผลิตเหมือนเช่นในประเทศไทย การซื้อขายผลผลิตมักจะผ่านมือพ่อค้าคนกลางเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้ที่ปลูกใบยาสูบ จะใช้เมล็ดพันธุ์ ยาฆ่าแมลง และปุ๋ยเคมีจากพ่อค้าคนกลาง เมื่อผลผลิตออกก็จะจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนดังกล่าว โดยหักค่าใช้จ่ายที่ลงทุนไว้ และไม่มีสิทธิต่อรองราคา

2.3 บทบาทด้านการเมือง ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่มีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีคณะผู้บริหารทั้งในส่วนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลของแต่ละรัฐ ซึ่งอาจอยู่พรรคเดียวกันหรือคนละพรรคก็ได้

สำหรับรัฐกลันตัน เป็นเพียงรัฐเดียวที่พรรคฝ่ายค้านได้รับการสนับสนุนจากประชาชนให้เป็นรัฐบาลของรัฐมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน จึงทำให้วัฒนธรรมการเมืองการปกครองของรัฐกลันตันมีความแตกต่างจากรัฐอื่น ๆ โดยเฉพาะความเคร่งครัดในหลักการของศาสนาอิสลาม ซึ่งปรากฏการณ์นี้ได้ส่งผลกระทบต่อคนไทยในรัฐกลันตันพอสมควร ดังนั้นความนิยมในพรรคการเมืองของกลุ่มคนไทยจะโน้มเอียงไปทางพรรครัฐบาลกลางมากกว่า เพราะมีแนวโน้มนโยบายที่ไม่กีดกีดคนเชื้อชาติอื่น แต่ในขณะเดียวกันก็มีคนไทยจำนวนหนึ่งเช่นเดียวกันที่สนับสนุนพรรคฝ่ายค้าน ทั้งนี้เพราะมีความใกล้ชิดและมีอำนาจอย่างแท้จริงในการปกครองรัฐ

บทบาททางสังคมของคนไทยที่มีความสัมพันธ์กับการเมืองการปกครองนั้น มีเพียงการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีคนไทยในรัฐกลันตันได้เข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองแต่อย่างใด ส่วนจะมีการทำกิจกรรมทางการเมืองบ้างก็อยู่ในส่วนผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งทั้งจากพรรครัฐบาลกลางและพรรครัฐบาลของรัฐ ที่นอกจากจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่คนไทยตามขอบข่ายอำนาจที่รับผิดชอบแล้ว คนกลุ่มนี้ยังทำหน้าที่เป็นหัวคะแนนให้กับพรรคของตนด้วย

ในเรื่องแนวคิดทางการเมืองนี้จากคำบอกเล่าของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์พบว่า ในความเป็นจริงเมื่อมีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน ก็จะส่งผลไปสู่ความขัดแย้งของคนในชุมชนบ้าง

แต่ไม่ถึงขนาดที่จะเกิดความรุนแรง แต่ถ้ามองในแง่บวก การที่คนไทยแตกเป็นสองกลุ่มแนวคิดนี้ก็มีประโยชน์ไม่น้อย เพราะแม้พรรคใดจะได้มีอำนาจในการปกครองประเทศหรือรัฐ คนไทยก็ยังจะมีที่ยืนในสังคม และได้รับการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาทั้งหลายอย่างดี เพราะอย่างน้อยก็มีกลุ่มคนไทยให้การสนับสนุนพรรคนั้น ๆ อยู่

2.4 บทบาททางด้านวัฒนธรรม คนไทยได้แสดงบทบาทด้านนี้อย่างเด่นชัด ดังรายละเอียดส่วนหนึ่งที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 ซึ่งจะสรุปจำแนกบทบาทออกเป็นสองลักษณะคือ บทบาทด้านการอนุรักษ์ และบทบาทด้านการส่งเสริมสนับสนุน

2.4.1 บทบาทด้านการอนุรักษ์ พบว่าคนไทยในรัฐกลันตันยังแสดงบทบาทในการให้คุณค่าและความสำคัญกับวัฒนธรรมของตนที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษซึ่งสะท้อนออกในด้านภาษา ศาสนา ศิลปะดนตรี และกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ

ด้านภาษา ยังคงมีการสื่อสารกันด้วยภาษาไทยท้องถิ่น แม้ประเทศมาเลเซียจะกำหนดให้ภาษามลายูเป็นภาษาราชการก็ตาม ซึ่งในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารนี้ได้รับการถ่ายทอดไปสู่บุตรหลานรุ่นใหม่ด้วย ซึ่งจากการสนทนากับเด็กและเยาวชนสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยอย่างคล่องแคล่ว

ด้านศาสนา คนไทยยังคงยึดมั่นศรัทธาในศาสนาพุทธอย่างเหนียวแน่น สังเกตได้จากความร่วมมือกันเมื่อกิจกรรมทางศาสนา การให้ความอุปถัมภ์ศาสนา และก่อสร้างถาวรวัตถุ นอกจากนี้คนไทยยังให้ความเคารพยำเกรงในพระสงฆ์ และยกย่องพระสงฆ์ให้เป็นผู้เฒ่าของชุมชนอีกหน้าที่หนึ่ง

ด้านศิลปะดนตรี คนไทยยังนิยมการละเล่นตามแบบวัฒนธรรมไทยท้องถิ่นอยู่ เช่นการแสดงโนราห์ หนังตะลุง รำไทย ดนตรีไทย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการแสดงออกทางด้านศิลปะอย่างไทย เช่น ภาพเขียน ประติมากรรมพระพุทธรูป และ สถาปัตยกรรมแบบไทย

ด้านประเพณี คนไทยยังสืบสานประเพณีสำคัญๆ ที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ทั้งประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธในวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ และประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ สาร์ทเดือนสิบ เป็นต้น

2.4.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน คนไทยในรัฐกลันตันได้แสดงบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย กล่าวคือมีความพยายามของกลุ่มคนไทยที่จะยกระดับประเพณีสำคัญของตน เช่น สงกรานต์และลอยกระทงให้เป็นวัฒนธรรมสำคัญของรัฐ ซึ่งก็ได้รับการตอบรับที่ดีจากรัฐ เพราะจะ

เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐไปด้วย นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และธรรมศึกษา เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมไปสู่บุตรหลานรุ่นหลัง ต่อไป

กล่าวโดยสรุปบทบาททางสังคมของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่พลเมืองนั้น คนไทยเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยมาก บทบาทหลักๆ ในด้านนี้จึงมีเพียงการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐอย่างเคร่งครัด ส่วนบทบาทในฐานะคนไทยซึ่งต้องไปเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมนั้น มีบทบาทที่เด่นชัดมากกว่า กล่าวคือคนไทยแสดงบทบาททั้งในด้านการอนุรักษ์และบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเป็นการแสดงบทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยต้องการค้นหาในกลุ่มคนไทยในรัฐกัลลันตัน ซึ่งจากวิเคราะห์บทบาททางสังคมของคนไทยแล้วพบว่าคนไทยมีบทบาททางสังคมจำกัด จึงยอมส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ต้องจำกัดตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้เห็นภาพการมีส่วนร่วมที่เด่นชัดมากขึ้นผู้วิจัยจึงจำแนกประเด็นในการพิจารณาออกเป็น 4 ประเด็นคือ ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม

1. ด้านสังคม

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านสังคมของคนไทยในรัฐกัลลันตัน พบว่า ปรากฏภาพเด่นชัดเฉพาะการมีส่วนร่วมภายในสังคมของคนไทยเท่านั้น กล่าวคือคนไทยมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่ปรกติสุข รักใคร่ปรองดองให้เกิดขึ้นภายในชุมชน ให้การช่วยเหลือกันเมื่อมีเรื่องเดือดร้อนจำเป็น ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นวิถีชีวิตในวัฒนธรรมของคนไทยอยู่แล้ว

ส่วนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่มีรูปแบบชัดเจนนั้น คนไทยไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าใดนัก เช่นเคยมีการจัดตั้งกลุ่มมาปนกิจสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่มีผู้เสียชีวิต ปรากฏว่ามีปัญหาในการจัดเก็บเงินในที่สุดก็ล้มไป อีกกลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจคือ สมาคมสยามกัลลันตัน ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันของคนไทยหัวก้าวหน้าเพื่อเป็นองค์กรทางสังคมในการพัฒนาชุมชนชาวไทย และต่อรองทางการเมืองกับรัฐบาล แต่คนไทยก็ให้ความสนใจน้อยมาก ซึ่งจากคำให้สัมภาษณ์ของสมาชิกสมาคมได้ความว่าปัจจุบันมีสมาชิกเพียงประมาณ 800 คนเท่านั้นในจำนวนคนไทยกว่า 14,000 คน นอกจากนี้ยังมีอีกกลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจซึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อการพัฒนาคือ กลุ่มรวมไทย ซึ่งเป็นกลุ่มของนักศึกษา

ไทยทั่วประเทศ ที่รวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมด้านการส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนไทย และวัฒนธรรมไทยโดยมีการสื่อสารผ่านเว็บไซต์ แต่ก็ยังเป็นกลุ่มที่รู้จักกันเฉพาะผู้ที่ เป็นนักศึกษาเท่านั้น

2. ด้านเศรษฐกิจ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ พบว่า นอกจากการเป็นผู้ผลิตขั้นปฐมภูมิแล้ว ไม่พบว่าคนไทยได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาทางเศรษฐกิจแต่อย่างใด ทั้งการมีส่วนร่วมในระดับมหภาค และจุลภาค การมีส่วนร่วมในระดับชุมชนไม่ปรากฏภาพที่ชัดเจน กล่าวคือ ไม่พบว่ามีกรรวมกลุ่มกันทางเศรษฐกิจตั้งแต่ขั้นการผลิต ไปจนถึงขั้นการจำหน่าย ส่วนจะมีการกล่าวถึงบ้างก็คือการช่วยเหลือให้วุ่นกัน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมปกติในสังคมที่ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมา แต่ในปัจจุบันมีให้เห็นน้อยลงไปทุกที

3. ด้านการเมือง

คนไทยมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียงการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อันเป็นหน้าที่พลเมืองเท่านั้น ส่วนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางการเมืองนั้น ไม่พบว่ามีคนไทยเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน ที่อาจจะมีบ้างก็เพียงการเป็นตัวแทนของพรรคการเมืองในระดับชุมชนเท่านั้น ส่วนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับการเมืองภาคประชาชนนั้น จะจำกัดขอบเขตอยู่เพียงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม กล่าวคือ คนไทยจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชน เมื่อมีการประชุมซึ่งส่วนใหญ่จะใช้วัดเป็นศูนย์กลาง

4. ด้านวัฒนธรรม

คนไทยมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านนี้มากที่สุด โดยส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ และร่วมประเมินผล กล่าวคือ เมื่อจะมีการดำเนินการทางวัฒนธรรมใดๆ ในชุมชน จะมีการเรียกประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นของคนในชุมชน มีการวางแผนแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน และเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจแล้วก็จะมีการพูดคุยกันเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน ซึ่งจากการสัมภาษณ์คนไทยในชุมชนพบว่าต่างก็รับรู้ว่าจะมีกิจกรรมอะไร เมื่อไหร่ และผลการดำเนินงานที่ผ่าน ๆ มาแล้วเป็นอย่างไร ลักษณะการมีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้น เป็นวัฒนธรรมปกติของชุมชนชาวไทย ซึ่งวัดจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของความร่วมมือนี้อย่างดี

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของคนไทยในรัฐกลันตันอยู่ในขอบเขตที่จำกัด เช่นเดียวกันบทบาททางสังคม โดยการมีส่วนร่วมจะเด่นชัดถ้ามีส่วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ส่วนการมีส่วนร่วมด้านอื่น ๆ มีน้อยมาก ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับบุคลิกลักษณะของคนไทยที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2